

Лучишин І.Ю.
Львівська комерційна академія
Науковий керівник - Чабанюк О.М.,
старший викладач кафедри обліку

АНАЛІЗ СИТУАЦІЇ КРЕДИТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ

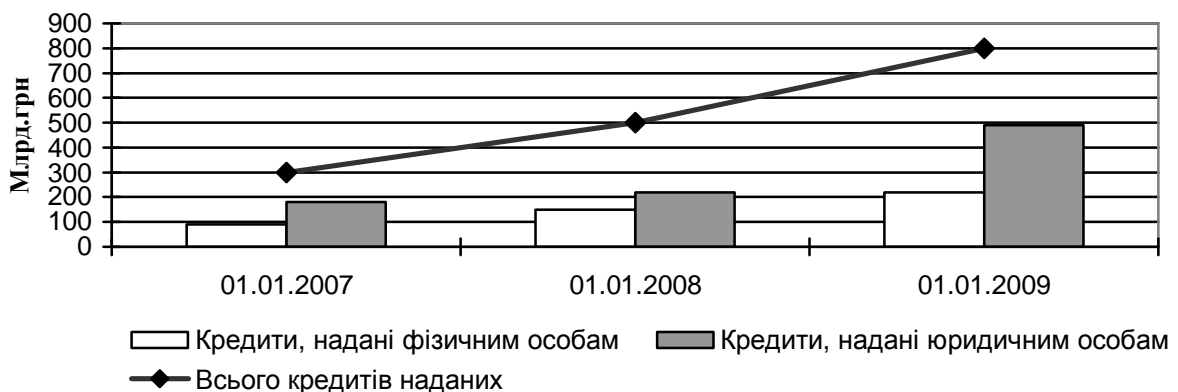
Кінець року 2008 став періодом початку глобальної фінансової кризи, неминучий вплив якої відчули на собі практично всі країни світу, не стала виключенням і Україна. Однією із найбільш постраждалих елементів економіки країни стала банківська сфера, що призвело до порушення функціонування кредитного ринку. На сьогоднішній день актуальність розгляду даної теми є безумовною, і про це свідчать наступні дані: на період 01.04.2009 року загальна кількість кредитів у активах банківської системи становила 7379113200 тис.грн. при умові, що загальна їх вартість – 870633535 тис.грн. [6]. Така ситуація зумовлена високою часткою резервів під активи, що становлять 64397049 тис.грн., з них резервів під знецінення кредитів 62281728 тис.грн., що складає 96,72% від загальної вартості резервів.

Вивчення даного питання активно висвітлюється як засобами масової інформації так і періодичними виданнями, а саме: діловим журналом “Наше кредо”, науково-практичними журналами “Вісник НБУ”, “Фінанси України” та ін.

У січні 2009 року на грошово-кредитному ринку зберігалася тенденція до відпливу коштів із банківської системи. Якщо в грудні фізичні особи господарювання, небанківські організації зняли з депозитів 100 млн.грн., то в січні відплив цих коштів зріс до 19.6 млрд.грн., у лютому – до 22 млрд. грн. У цілому, за даними Асоціації Українських Банків, з моменту виникнення кризи восени 2008 року відплив коштів із банківської системи дорівнював близько 80 млрд. грн. Ситуація, що склалась на ринку кредитування в період з 2007 до 2009 року відображена на графіках 1 і 2 [4].

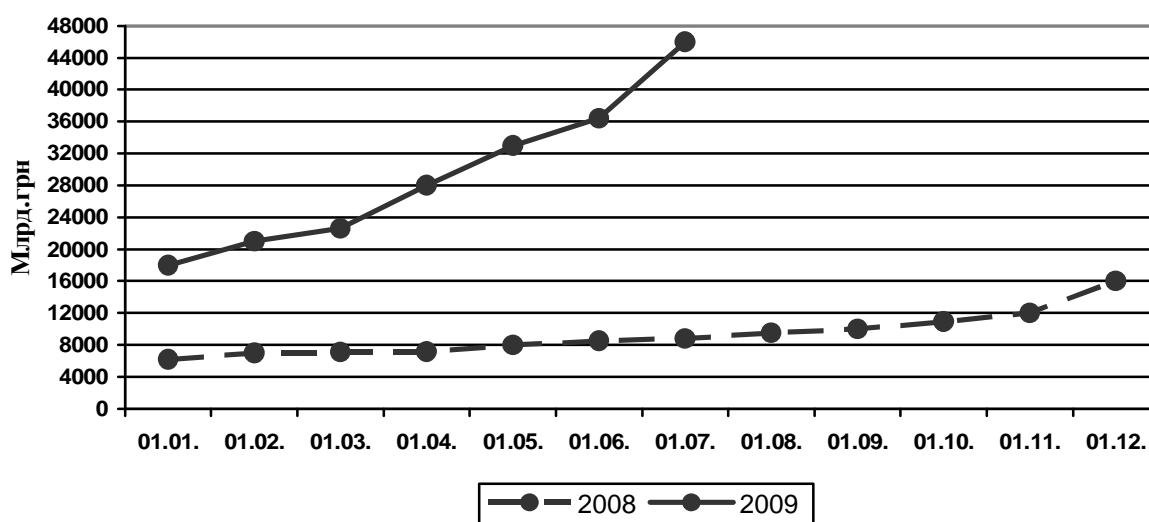
У даній статті автор запропонував класифікацію факторів, що вплинули на становлення ситуації, яка існує на сьогоднішній день у банківській сфері і ринку кредитування за наступними групами: зовнішні, загальнодержавні, системні. До зовнішніх можна віднести: погіршення ситуації на ринку іпотечного кредитування США в 2007 році; труднощі із залученням зовнішнього фінансування, у зв'язку з проблемами функціонування іноземних банків; зниження попиту на основні сировинні ресурси на світових ринках.

Графік 1.Обсяг кредитів, наданих українськими банками у 2007 - 2009 роках

Складено на основі джерела[4]

Графік 2. Обсяг проблемних кредитів у банківській системі України в 2008 - 2009 роках

Складено на основі джерел [1], [4], [7]

Загальнодержавними факторами стали: зростання дисбалансу між попитом і пропозицією на вітчизняних ринках; випередження темпів приросту зарплати відносно продуктивності праці; неузгоджена політика НБУ, Кабміну і президента; непроінформованість населення про раціональну поведінку в умовах кризи; наявність у загальній грошовій масі держави 50% іноземної валюти; погіршення фінансового стану суб'єктів господарювання.

До системних включаються: нарощення кредитування домашніх господарств у обсягах, що перевищують потенційні можливості; надавання довгострокових кредитів тривалий час за рахунок коротких ресурсів; велика кількість програм іпотечного кредитування в іноземній валюті, без наявності надійних джерел валютних коштів; ненадання кредитними установами належної уваги кредитоспроможності позичальників; перевищення споживчого кредитування над іншими видами.

Особливу роль у дестабілізаційному процесі банківського функціонування відіграла рейдерська атака на Промінвестбанк, що спричинило масовий відплив депозитів фізичних осіб. Все це породило проблему відсутності довіри до банків, спричинило різкий відплив активів банків і замкнуло кільце нестабільності банківської системи. Як наслідок, у 2009 році ключовими проблемами на кредитному ринку стали високий рівень вразливості банківського сектору, недовіра клієнтів до банків, збереження високих ризиків кредитування, значна залежність банківського сектору від фінансового стану підприємств-клієнтів, збільшення обсягів кредитів приватного сектору, зростання ризиків пов'язаних з іпотечним і споживчим кредитуванням, проблема з поверненням значних зовнішніх запозичень попередніх періодів.

На сьогоднішній день, для санації ринку кредитування, згідно домовленості круглого столу з питань відновлення фінансової стійкості банківської системи необхідні: підтримання ліквідності окремих банків; стимулювання повернення депозитів у банківську систему; заборона кредитів в іноземній валюті; перегляд нормативів діяльності банків. Крім цього, на думку автора, із зарубіжного досвіду можна запозичити наступні антикризові заходи: розширення переліку активів, що приймаються центральними банками як застава за кредитами; зниження нормативів мінімальних резервних вимог для комерційних банків; зниження центральними банками облікової ставки; збільшення розміру державних гарантій на банківські вклади; підвищення фінансової дисципліни.

Література:

1. Банки констатують збільшення обсягів кредитування [Електронний ресурс] <http://www.dt.ua/2000>
2. Барановський О. Антикризисні заходи урядів і центральних банків зарубіжних країн/ Барановський О.// Вісник НБУ – 2009. - №4
3. Дзюблюк О. Грошово-кредитна політика в період кризових явищ на світових фінансових ринках/ Дзюблюк О.// Вісник НБУ – 2009. - №5
4. Довгань Ж. Фінансова стійкість банківських установ у період економічної кризи/ Довгань Ж.// Вісник НБУ – 2009. - №4
5. Енциклопедія банківської справи України / Редкол.: В.С.Стельмах (голова) та ін. – К.: Молодь, Ін Юре, 200. – 680 с.: + вкл. 88 с.
6. Зарицька І. Передумови та особливості прояву сучасної банківської кризи/ Зарицька І // Вісник НБУ – 2009. - №6
7. Обсяг проблемних кредитів зріс за останні 7 місяців на 28 млрд грн - до 46 млрд. [Електронний ресурс] <http://www.newsru.ua/finance>
8. Редакція періодичних видань НБУ/Відновлення стійкості банківської системи України: антикризові заходи/ Редакція періодичних видань НБУ// Вісник НБУ – 2009. - №5

Магомета В.С.
студ. гр. ЕОАм-13
Національний університет «Львівська політехніка»
Науковий керівник – Гринів Т.Т.,
к.е.н., доцент кафедри обліку та аналізу

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ І АУДИТУ СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ В АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВАХ

Трансформація економіко-правового середовища, курс на ринкові та інтеграційні перетворення в Україні супроводжуються реформуванням бухгалтерського обліку і аудиту. Одним із основних завдань для держави стали розробка і адекватне застосування такої методології бухгалтерського обліку і звітності, які орієнтовані на зближення до міжнародних систем обліку. На сьогодні Україна вже має певні досягнення в галузі бухгалтерського обліку, а саме прийняті: Програма реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів; Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні"; Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики, як національних та інші.

Актуальним питанням обліку і аудиту акціонерних товариств є формування видів статутного капіталу[1]. За останні три роки прийнято ряд законодавчо-нормативних документів по розвитку акціонерних товариств і їх адаптації в сучасних умовах господарювання. Однак методології організації бухгалтерського обліку і аудиту не розроблено ні в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», ні в П(с)БО, ні в окремих Методичних рекомендаціях міністерств.

Наприклад, згідно Положення про порядок реєстрації випуску акцій, затвердженої рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 26.04.2007р. №942, вказано, що: при закритому (приватному) розміщенні акцій у разі збільшення розміру статутного капіталу товариства за рахунок додаткових внесків здійснюється реєстрація випуску акцій та реєстрація звіту про результати закритого (приватного) розміщення акцій; при відкритому (публічному) розміщенні акцій у разі збільшення розміру статутного капіталу товариства за рахунок додаткових внесків здійснюється реєстрація випуску акцій, проспекту емісії акцій та реєстрація звіту про результати відкритого (публічного)